

המבקש/התובע:דרכון סודן

ע"י ב"כ עו"ד נדב חיים מ.ר. 48886
 מרחוב הפנינים 1 יפו, 6802827
 טל: 077-5267300, פקס: 077-5606184
 Email: nadav@adv-cpa.com

-נגד-

המשיבה/הנתבעת:בקשת רשות ערעור

מוגשת בזאת בקשת רשות ערעור על החלטת בית הדין האזורי לעבודה בסע"ש 17-17 (כ"ב השופטת
 מיום 2017. אשר דחתה בקשה למתן פסק דין חלקי שהגיש המבקש כנגד המשיבה (להלן:
 "ההחלטה"). בית הדין הנכבד מתבקש ליתן למבקש רשות ערעור על ההחלטה, לדון בבקשה כבערעור, ומכח
 סמכותו גם לקבל את הערעור וליתן פסק דין חלקי כמבוקש בתוספת הוצאות ושכ"ט עו"ד בשתי הערכאות¹.

המבקש **יקדים ויטען**, כי על אף שעסקינן בהחלטה דיונית אשר כבר נפסק, על ידי בית דין נכבד זה, כי
 ערכאת הערעור תתערב בה **במקרים חריגים**, הרי שבכל הכבוד אכן עסקינן במקרה **חריג** לפיו התנגדות
 המשיבה ונימוק בית הדין קמא, כלל אינם בגדר נימוק שניתן היה באופן עקרוני לשקול.

לא זו אף זו, כפי שיפורט להלן, משוה הנימוק היחיד הרי שהחלטת בית הדין קמא הינה גם למעשה החלטה
 חריגה להפקדת ערובה במסגרתה פסק **דה פקטו**, מיוזמתו, על הפקדת ערובה בסך לא פחות מ- 9,155 ₪
 והותרתה בידי חברה קיקיונית (מסוג החברות שמשלמת לעובדיה) וזאת מבלי שהועלתה בפניו טענה
 או בקשה מגובה בתצהיר, ואף בשיעור העולה, מסתבר, על הסכום שהמשיבה עצמה סברה כי יהיה ראוי.

רקע ועובדות רלוונטיות בתמצית

1. המבקש - אזרח סודן ומבקש מקלט השוהה בישראל- הגיש תביעה כנגד המשיבה וכנגד חברה אחרת
 (להלן: "החברה") בסך למעלה ממאה אש"ח מסגרתה נטען בין היתר כי הועסק על ידן בחצרי
 "כשש שנים", וכי חרף דרישותיו לא קיבל את שכרו האחרון וחלק משכר חודש מאי 2017,
 כפי שהיה מקבל, כל חודש, **במזומן**, שנים רבות, ממנהל המשיבה - מר י. (להלן: "מר י.").
העתק כתב התביעה מצ"ב כנספח א'.

2. בכתב ההגנה הוכחו חלק מהטענות ובעיקר תקופת ההעסקה אולם המשיבה הודתה כי מגיע לתובע
 לפחות סך של 9,155 ₪ (חלקו בנטו) בגין פנסיה ותשלום גמר החשבון שערכה וזאת לאחר קיזוז נטען של
 דמי הודעה מוקדמת בסך 5,300 ₪ בתלוש 6.17.
העתק כתב ההגנה ותלוש גמ"ח מצ"ב כנספח ב'.

¹ למשל ע"א 1866/06 עמוס ון-אמדן, עו"ד נ. אסתר אלרון מיום 31.7.06.

3. עוד הסתבר ונטען בכתב ההגנה, כי המבקש פנה לעורך דין בעבר וזה הגיש תביעה לבית הדין בשנת 2014 (סעי' 14-15) בה נטען כי הוא ואחר הועסקו על ידי המשיבה ועל ידי שלמה סיקסט וכי תביעה זו נמחקה לאור אי התייצבותו והוא חויב בהוצאות של 1,000 ₪ (יחד עם אחר).
4. כן הסתבר, לפני כמה ימים (שכן לח"מ ולתובע לא היה ידוע על כך עד אשר הח"מ הגיש יפוי כח בתיק לאחר דיון הקדם), כי לא בכדי נמחקה התביעה לאחר שלא הופקדה ערובה, שכן התובע מעולם לא טרח להתייצב בבית הדין, מה גם שנטען כי תביעתו הייתה מופרכת והוא בסך הכל עבד פחות מחודש! אין אפוא כל פלא כי המשיבה ובעלת מניותיה (שהיא אשתו של מר...) גם הגישו, במהלך המחצית השנייה של 2015, סדרת בקשות לדחיית התביעה, לקביעת ערובה ולביזיון בית הדין, בגין אי תשלום הוצאות.
5. **אלא מאי?** שמכתב ההגנה הנוכחי גם עלה כי בכל אותה תקופה במהלכה דחקו בבקשות בבית הדין, אותו תובע עלום שהגיש נגדם תביעה מופרכת ומקוממת ונעלם הועסק לא פחות ולא יותר אצל המשיבה וייתכן שהיה, כאשר הוסיף לקבל כספו במזומן, חודש בחודשו, ממר... עד לאמצע שנת 2017.
6. **במאמר מוסגר ומקדים** יצוין, כי התובע היה מצפה, על פי שורת ההיגיון, אם לא שיוכר כי נוצל על ידי מנהלו ומעסיקתו אשר עשו חוכא ואיטלולא ממותב קודם, לכל הפחות שאולי תישקל האפשרות כי יש דברים בגו לעניין תקופת העסקתו הכוללת שנטענה כבר מקודם (שכן, לא סביר שתובע לא מוכר שמגיש תביעת סרק, נגד שתי נתבעות, נמצא אחר כך אכן מועסק על ידי אותן נתבעות ואף באותה מתכונת).

הבקשה לפסק דין חלקי

7. **יום** לאחר הגשת כתב ההגנה של המשיבה (ביום 17.12.17), הגיש המבקש בקשה למתן פסק דין חלקי לקבלת הסכום שאינו שנוי במחלוקת ובעיקרו הינו שכר העבודה המולן שלטענת התובע, וכדרכ הפסולה של מעסיקים רבים, מוחזק כקלף מיקוח בידי המשיבה (הגם שכבר קיזזה הודעה מוקדמת כנהוג).
העתק הבקשה שהוגשה בפני בית הדין קמא מצ"ב כנספח ג'.
8. המשיבה מנגד טענה, כי אין כל מקום לחיוב בפסק דין חלקי שכן ייתכן שהתובע ייטוש את ההליך ויתיר אותה מול "שוקת שבורה". יצוין כי התגובה כלל לא גובתה בתצהיר לעניין טענות עובדתיות החורגות מכתב ההגנה, לרבות ובמיוחד הטענה המופרכת לפיה לתובע כביכול "חוב" משנת 2015.
העתק התגובה מצ"ב כנספח ד'.
9. בית הדין קמא החליט לדחות את ההחלטה עד למועד קדם המשפט (4.12.17) ולאחר שזה התקיים, ולא נשמעו כל טענות חדשות, לבסוף לדחות הבקשה בהחלטתו מיום 6.12.17 (להלן: "ההחלטה").
העתק ההחלטה מצ"ב כנספח ה'.
10. להשלמת התמונה יצוין, כי בטרם הומצאה/נצפתה ההחלטה על ידי המשיבה, כבר הגישה המשיבה בקשה לקביעת ערובה בסך סביר (אך לא מוצדק) של 1,500 ₪ להבטחת הוצאותיה בדיון הנוכחי.
העתק מהבקשה להפקדת ערובה מיום 7.12.17, מצ"ב כנספח ו'.

המסגרת הנורמטיבית

11. בע"א 3199/05 הבנק הבינלאומי הראשון ישראל בע"מ נ' פרידנברג (26.1.2006) סוכמה המסגרת הנורמטיבית בכל הנוגע למתן פסק דין חלקי כך (כל ההדגשות כאן ולהלן אינן במקור):
"תקנה 191 מסמיכה את בית המשפט ליתן פסק דין חלקי כאשר חלק מן העניין שהובא בפניו בשל לכך, כך, בראש ובראשונה, כאשר הנתבע אינו כופר בחלק מן... אולם התקנה אינה מצומצמת אך למקרים מעין אלה. גם כאשר הנתבע מכחיש חלק מהעובדות או הטענות הנטענות על ידי התובע

מוסמך בית המשפט ליתן פסק-דין .. יתרונוותיה של התקנה גלומים .. באפשרות שלא להשהות חלק מהסעדים להם זכאי התובע עד למתן פסד הדין הסופי."

12. לא למותר לציין, כי על פי לשון תקנה 191 הנ"ל בית המשפט (או בית הדין) מוסמך לעשות זאת כאשר אין בהמשך הדיון "כדי לשנות את הממצאים לגבי העובדות המהותיות או לגבי השאלות העומדות להכרעה לענין התביעה או הסעד" – היינו כי בית הדין יבחן התגבשות התביעות והסעדים לרבות מקצתם ולא שיקולים אחרים חיצוניים תיאורטיים. בעניין זה יפים דברי בית המשפט המחוזי בת"א 48527-05-15:

לגופו של עניין, טענותיה של הנתבעת שבבסיס התנגדותה לבקשה למתן פסק דין חלקי דינו להידחות מאחר והבקשה לפסק הדין החלקי, כמו גם פסק דין סופי, צריכה להיבחן על פי המצב המשפטי הקיים היום ואין בהצעת החוק עליה נסמכת הנתבעת כדי לשנות מהמצב המשפטי .. תקנה 191 לתקנות סדר הדין האזרחי מאפשרת מתן פסק דין בחלק מהתביעה, וליתן מקצת הסעד "כל אימת.."

13. הנה כי-כן, בית הדין הנכבד מוסמך לפסוק גם בעניינים שנויים במחלוקת לגבי הסעד או מקצתו, ולא כל הכחשה סתמית או מחלוקת מעושה מצדיקה המשך בירור בסוגיה ועיכוב הסעד. מקו"ח שיעשה כך כאשר אין שום מחלוקת בנמצא.

ההחלטה - לא מעוגנת באף נימוק הקשור "בשאלות העומדות להכרעה לענין התביעה או הסעד"

14. מעיון בהחלטה עולה, כי היא ניתנה בנימוק כי קיימות "מחלוקות בין הצדדים", זאת נוכח אפשרות עתידית לחיוב בהוצאות משפט ולאור הפער בין סכום התביעה לסכום "שהודתה בו המשיבה".

15. ראשית ולמען הזהירות, ככל שה "מחלוקות" אליהן מתייחסת ההחלטה אינן קשורות לסיפא להחלטה, אזי יטען המבקש, כי שגה בית הדין הנכבד קמא, שכן אין וממילא גם לא פורטה או נטענה כל מחלוקת לגבי הסכום בו "הודתה" המשיבה - אין כל מחלוקת אחרת בכתבי הטענות, אין כל טענת קיזוז של "חוב" משנת 2015 בכתב ההגנה (לכל היותר בקשה לסנקציה על התובע שהעז להגיש שוב תביעה), ומה גם שעיון בתיק הקודם גילה שהחויב היחיד שהושת על התובע כלפי המשיבה הינו 1,000 ₪, יחד ולחוד עם חברו (כך שגם אם יתוקן כתב ההגנה ותתווסף לו טענת קיזוז מופרכת של חוב חדש-ישן - לא יהיה בכך לשנות הרבה). המשיבה גם מציינת בבקשתה לערובה מיום 7.12.17, כי ביכולתה/כוונתה לפנות להוצ"פ והיא מוזמנת לעשות כן אם חושבת שתצלח את מחסום ההתנגדות והשיהוי, אי הידיעה בנסיבות.

16. לחלופין, ולמען הזהירות המופלגת מאוד, וככל שבית הדין הארצי הנכבד יסבור כי אכן ניתן להעלות טענות קיזוז שאינן בכתבי הטענות כנגד בקשה למתן פס"ד חלקי, ואף ללא תצהיר או פירוט, אזי יטען לפס"ד בסך של 8,155 ₪ -הסכום שמודה שהיא חייבת בו בקיזוז הטענות המגובשות לטענתה ליום זה.

17. שנית, ובהתייחס להחלטה גופה כפשוטה - המבקש יטען, כי שגה בית הדין הנכבד קמא, שכן טענת הנתבעות "כי יהיה מקום לחייב את התובע בהוצאותיהן בסיום ההליך" הינה טענה שממילא אינה קשורה למסגרת השיקולים לגבי "השאלות העומדות להכרעה לענין התביעה או הסעד" - זו טענה המתייחסת להבטחת הוצאות ההגנה ושאינה קשורה כלל לתביעות ולסעדים. משכך יטען המבקש, כי נימוק זה לאו נימוק הוא בכל הנוגע לבקשה למתן פס"ד חלקי.

18. זאת ועוד, על פי סעיף 190(1) לחוק חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 (אשר מכוחו הותקנה תקנה 519 לתקסד"א שהמקבילה לה הינה תקנה 117 לתקנות בית הדין), הוקנתה הסמכות לחייב

בערובה רק במקום שנעשית "על פי בקשה" של בעל דין², ואכן עומדת כעת תלויה בקשה של המשיבה להפקדת ערובה (בסך 1,500 ₪ שהוגשה כאמור בטרם נצפתה ההחלטה דנן) אשר המבקש בוודאי ידע להתמודד עמה, ע"פ סדרי הדין הנוהגים (תגובה מסודרת), ובפרט נוכח המצב העובדתי שתואר לעיל המלמד על טיבם של הצדדים המעורבים וקלישות טענותיהם, בעבר וכעת כפי שהתבררו.

19. עוד יטען המבקש בעניין זה, כי, הנימוק לפיו הנתבעת "הודתה רק ב- 9,000 ₪" מתוך כלל סכום התביעה, לא רק שדי בו לכשעצמו בכדי להכריע לעניין פס"ד על מקצת הסעד (שהרי קיימת הודאה), גם אמור להוות חיזוק ליתר טענות המבקש ואינדיקציה לסיכויי יתר התביעה, באשר ככלל נתבעות אינן נוהגות להודות באף סכום מסכום התביעה ועושות כן כמעט רק כשאין להן ברירה (בכל אופן, כאמור, המבקש יטען לסיכויי התביעה בפירוט בצירוף ראיות נדרשות במסגרת המתאימה).

20. לכן, וגם משיקולי מדיניות כוללת, כאשר מחד עומדת זכותו הברורה של התובע שהמעסיקה לא תלין את שכרו בתואנות סרק בכדי להרתיעו מהגשת תביעה או כאמצעי לחץ לפשרה לא מושכלת (כפי שקורה חדשות לבקרים, כפי שהמשיבה מנסה לעשות כעת וכפי שמסתבר כבר עשתה בעבר), ומאידך, עומד האינטרס של הנתבעת להימנע מחיוב בפס"ד במקום בו יש צל של ספק אמיתי, אזי באותם מקרים מיוחדים בהם אין צל של ספק לגבי מקצת הסכום ישנה חשיבות מיוחדת למתן פס"ד חלקי.

21. השיקול האמור רק מתחזק שעה שעסקינן במבקש מקלט שמלכתחילה דל באמצעים ובהבנת זכויותיו וסיכוייו – אמנם בנסיבות דנן לכאורה שפר מזלו של המבקש ואחרי חודש וחצי ללא שכר זכה למצוא עו"ד מאלה שלא יגבו ממנו תשלום מראש אולם ייתכן והדבר דווקא היה בעוכריו ולו הייתה מדיניות פסקנית אחרת היה מקבל שכרו ויכל מראש לשכור שירותיו של משרד עורכי דין "מכובד".

22. זאת ועוד, משמעות ההכרעה הינה לגיטימציה למעסיק לנהוג כך ולחמוק מפיצויי הלנה, שכן בית הדין קמא עצמו כבר הכריע, בשלב מוקדם, כי לכאורה קיימת "מחלוקת" בקשר לתשלום – והיא בקשר להוצאות עתידיות (הגם שהמבקש יטען שהקביעה אינה עולה בקנה אחד עם תכלית ס' 18 לחוק הגנת השכר (גם לפי ההלכה המרחיבה את הרשימה)) שאינה כוללת שיקולים מסוג זה) – ומשכך לא ברור כיצד יעלה בידי המבקש להדוף טענת הגנה דומה מצד הנתבעת בסיכומים (שהרי בית הדין אישר את ההלנה ולא על בסיס מחלוקת קיימת שצריכה להתברר – הנתבעת הרי כבר הודתה בקיומו של "חוב" לתובע ובית הדין הכיר בזאת ונמצא כי כל מעסיק יכול לטעון כי קיימת לו זכות קיזוז עתידית (ואם בסוף לא תפסקנה לו הוצאות בסך 9,155 ₪ או תפסקנה רק חלקן הרי זה רק מפני שידוע שבית הדין לא פוסק הוצאות ריאליות במלואן ולכל היותר עסקינן בטענות בהערכה).

23. לסיכום – הגם שעסקינן בהחלטה דיונית ומהסוג שערכאת הערעור תתערב בה לעתים נדירות, גם עליה לעמוד בחובת הנמקה רלוונטית מינימאלית ובפרט שעסקינן בסכום לא מבוטל המולן מהמבקש, ובפרט שדין ההוכחות עוד לא קבוע באופן.

24. על כן, ולאור כל האמור, מתבקש בית הדין הארצי הנכבד: ליתן למבקש רשות ערעור על החלטת בית הדין קמא ובנסיבות שתוארו גם לדון בבקשה כבערעור, לקבל את הבקשה וליתן פסק דין חלקי כמבוקש. כן מתבקש בית הדין הארצי הנכבד לחייב את המשיבה לשלם הוצאות משפט בבקשות ושכ"ט עו"ד.

נדב חיים, עו"ד

ב"כ המבקש

² ראו ע"א 5208/06 דייזיס נ' מלכה (פורסם בנבו, 29.6.06)